

București 1906

Bucureștii în zorii dimineții.

Coșurile florăreselor au culorile verii. Este o adevărată aventură să treci pe trotuar, printre vânzătoarele care nu-ți dau pace. Îmbie, roagă, jură că nu ai văzut floare mai frumoasă ca cea pe care ți-o oferă numai ție. Te abandonează fără regret, când sunt convinse că nu vei cumpăra nimic. La un pas numai, aceleași flori, aceleași ademeniri, o altă florăreasă. Mai tânără sau mai bătrână. Stând pe trotuar nepăsătoare, în mijlocul atâtor culori și parfumuri.

— Zece lei, numa' zece, conیța mea!

— Ia, pentru domnișoară, boierule! Ȫ las cu opt, că prea e frumoasă și tinerică.

Nimeni nu pare să se grăbească. Magazinele au marchiză și vitrine pline de culori. Ȫși deschid pe rând ușile pentru trecători, într-un ritual doar de ele știut. Pe trotuarul cu praf adus de vânt, țărani aștern coșuri pline de fructe cu miros de soare. Curând, parcurile se vor umple de copii și trecători strămutați la umbra copacilor. Casele au obloane vopsite și flori curgătoare în ferestre. Drumul aduce în cale clădiri, unele mari și impunătoare, complicat strânse în

dantelăriile zidurilor, altele mici, ascunse tihnit înapoia unor porți credincioase.

În centrul orașului, o birjă se aude cu trap domol, răsculând praful drumului. Din ea coboară un bărbat cu haină neagră și joben pe cap. Intră fără grabă în clădirea Universității. Nu ia seama la nimic în jurul său, căci la orele prânzului are examen cu studenții din anul al II-lea. Trebuie să cumpănească bine la ce mai are de făcut. De atâția ani dă examen cu emoție lângă tinerii din fața lui. Portarul îl salută scurt, întinzând mâna după cheia cabinetului de la etaj.

— Căldură mare, dom' profesor, căldură mare! se căinează el.

— Cum, ce spui, Manole? Bună dimineața și ție! răspunde mecanic bătrânul domn.

— Spun că a venit arșița cea mare. Scrie și la jurnal!

— Bine, bine, Manole! Lasă asta. Caută să fie amfiteatrul pregătit pentru examen. Azi, la orele prânzului.

A pornit cu pas încet pe treptele arcuite, spre biroul de la primul etaj. În clădirea de piatră e răcoare plăcută. *Ce tot spunea Manole, despre ce arșiță vorbea acolo?* se gândește el în treacăt.

Vara a venit în București. Străzile sunt pline de neas-tâmpăr. Trăsurile poartă la trap pălării și umbrele vesele. Rochiile au zvon de volane și dantelă discretă. În fața Magazinului Rosenthal, un domn cu melon și redingotă gris perle asistă cu mâna întinsă la coborârea doamnei dintr-un cupeu descoperit. O conduce galant pe bulevardul aglomerat, cu mâna-i strecurată sub braț. O scenă familiară ce se petrece adesea în orașul acoperit de aurul verii. Merg fie la teatru, fie fac câțiva pași pe Calea Victoriei și ajung în parcul Ateneului. Vor intra să ocupe o masă la Corso.

La Capșa este lume multă, mesele sunt ocupate de clienții obișnuiți ai conului Grigore. Trăsurile opresc în dreptul cafenelei. Ospătarii cu șorturi albe aduc în stradă cupe cu înghețată vanilată și limonadă rece. Băutura le este servită în pahare înalte, de cristal tăiat, doamnelor ce nu se cuvine să intre în cafenele.

Căldura se întinde hotărât în fiecare colț de oraș. Femeile agită în soare evantaie pictate în mănunchiuri de culori. Printre mesele grădinii de vară trece o florăreasă cu buchete ce nu mai au prospețimea dimineții. Un domn cere o garoafă roșie pentru butonieră. Capătă o floare obosită de atâta

așteptare. Alături, o tânără cu pălărie acoperită de voal azuriu primește, fără plată, o gardenie cu frăgezimi albe.

— Iaca, că tare ești frumoasă, domnița mea! spune femeia și-i întinde floarea peste masă, plimbându-și privirea pe chipul dulce al fetei.

Bărbatul din fața ei are mustăți lucioase și pălărie de pai. Zâmbește complice la elogiul parfumat. Florăreasa mai are în coș garoafe de vândut. Cine știe, poate cu mai mult noroc, altundeva. Stă puțin pe gânduri, apoi se îndreaptă, fără grabă, spre Athenee Palace. Ocolește în ultima clipă o birjă neașteptată.

— Hei, fii atent! Unde îți sunt ochii? Caută bine pe unde mergi, să nu schilodești oamenii. Vai de viața mea, că unii nu au minte deloc!

— Ia, mai bine umblă sănătoasă! Acuși chem vardistul să te întrebe ce trebi ai tu pe aici, răspunde muscalul cu chipiu negru și bici aspru.

Pe o fereastră ce dă spre bulevard se aude muzica unei viori venită de la etajul de sus al clădirii Ateneului. Sunetele coboară în stradă și se preling pe aleea laterală, umbrită de un castan singuratic. Pe trotuar trece un landou micuț împins, fără tragere de inimă, de o guvernantă rătăcită în fierbințeala zilei. Ar fi putut să pună mai târziu la poștă scrisoarea proaspăt terminată, ar fi fost bine să aștepte să se îmblânzească puțin soarele, se dojenește ea. Îndură greu zăduful din București, visează să se întoarcă în satul de lângă Salzburg, unde verile au căldură blândă, abia strecurată

— Pentru domnișoara, hoierule,
că prea e fumcoasă și tinerică.

printre pădurile de brazi. O mai liniștește valsul coborât din arcușul nevăzut.

Așezat la o masă la berăria din fața teatrului de vară, un domn scoate pălăria și își face vânt, asudat. Lângă halba cu bere stau două bilete cu sigla *Jockey-Club* pentru trapul de la Hipodrom. E ceva drum până acolo, ar face bine să se grăbească, își spune sorbind din băutura fără gust. Așteaptă un amic ce nu a sosit la timp. Poate este ascuns pe o alee cu umbră în Cișmigiu, în fața altei halbe cu bere. Își privește cu nehotărâre cadranul ceasului atârnat la cingătoare.

— Încă una, băiete. De data asta să fie rece! Mă auzi, rece! Altfel, mă mut la crâșma de alături! amenință el cu chef de ceartă.

— Acuși, vin numaidecât! răspunde ospătarul fără a face un pas. Fii și dumneata rezonabil, nu ești singurul mușteriu. Localul e plin la ora asta, spune zâmbind pe sub mustață.

Face semn către mesele unde stau câțiva clienți risipiți. Halba o să fie tot caldă, nu încape îndoială! A văzut el destui viteji ca dânsul.

Mai târziu, spre amiază, cu veșmintele schimbate anume pentru ocazie, o pereche grăbită traversează bulevardele într-un echipaj acoperit. E ziua de primire a familiei Steriade și nu se face să întârzie. O cutie de bomboane cu lichior franțuzesc, favoritele gazdei, are panglică aurită și eticheta cofetăriei Capșa. Doamna, încinsă fără scăpare într-un

corset minuscul, își face vânt cu evantaiul de unde zboară jucăuș, câteva fire de puf.

— Ar face bine Elvira Steriade să servească înghețată pe căldura asta, se adresează, cu un oftat, bărbatului de lângă ea.

— Un pahar mare de apă cu gheață e tot ce îmi doresc, îi răspunde dumnealui, fără chef.

Consoarta l-a obligat să vină în vizită. Nu îi place Steriade, socotește că e plicticos și pedant. Nu-l găsește om de lume, în ciuda averii sale. Are doar două subiecte pe care le consideră bune de discutat. Se întreabă, cu plictiseală, ce va fi de data aceasta: banca unde este director ori colecția de tablouri? *Poate amândouă, de ce nu?* îl sâcâie gândul. *Măcar are trabucuri bune, cele mai bune,* se consolează dezgustat.

— Auzi, pufnește dumnealui cu glas tare! Nici că ne puteam gândi la o amiază mai cu folos! Mai sunt ore bune până când o să mă întorc la mine acasă și o să mă întind liniștit pe divan. Cine strică, cucoană, ai?

Se uită înciudat la doamna ce saltă caraghios lângă umărul său, împinsă de mersul cu obstacole al trăsurii.

— Data viitoare, mă rog ție, mergi fără mine! îi reteză scurt încercarea de răspuns.

Sunt ceasurile la care Terasa Oteteleşanu este, probabil, cel mai însuflețit loc din oraș. În colțul dinspre Teatrul Național stau grupurile cele mai numeroase de clienți. Lume de tot soiul, ce continuă cu zel slăbit disputele din timpul zilei. Toți împărțind căldura serii de vară.

Câțiva gazetari sunt risipiți ici-colo, cu speranța unui subiect pentru articolul ce trebuie scris mai târziu, într-o mansardă timidă. Unul mai norocos se așază cu poftă în fața unui mizilic și a unei băuturi reci. Nu e vorbă, o să ia aminte și la cuvintele aruncate în jurul său. La masa din dreapta s-a așezat un domn cu lornion. Își așteaptă amicii care întârzie prin oraș. Gazetarul îl urmărește, ascuns după un ziar și un pahar cu șnaps.

Nu departe de ieșirea spre parc, o masă este totdeauna ocupată de același personaj înalt, cu mustață subțire. Pentru el, grădina Oteteleşanu este locul unde ia masa, dar și biroul improvizat în centrul Capitalei. Aici își scrie poeziile. Și încă ceva! Caută mereu cu privirea un prieten bun să-l scoată dintr-o strâmtoare financiară. Poet și consumator de prezent în același timp. Muzica e cântată de orchestra lui Rubinstein, iar mâncarea este, se înțelege, din cea mai fină.

Un automobil merge cu zgomot răgușit și atrage privirile curioase. Trecătorul liniștit nu se dă în vânt după invenția nou-venită în București. Birjele, trăsurile acoperite, tramvaiul cu cai stăpânesc șoselele și găsesc un fel, doar al lor, de a face orașul viu. Nu e de mirare, dar, că mulți dau din cap neîncrezători când mașina își face apariția în capătul

străzii. Însă ce rost are să-ți faci inimă rea? Nu va ține mult moda asta zgomotoasă ce răscolește, fără milă, praful drumului. Să le dăm dreptate? Cine poate ști?

